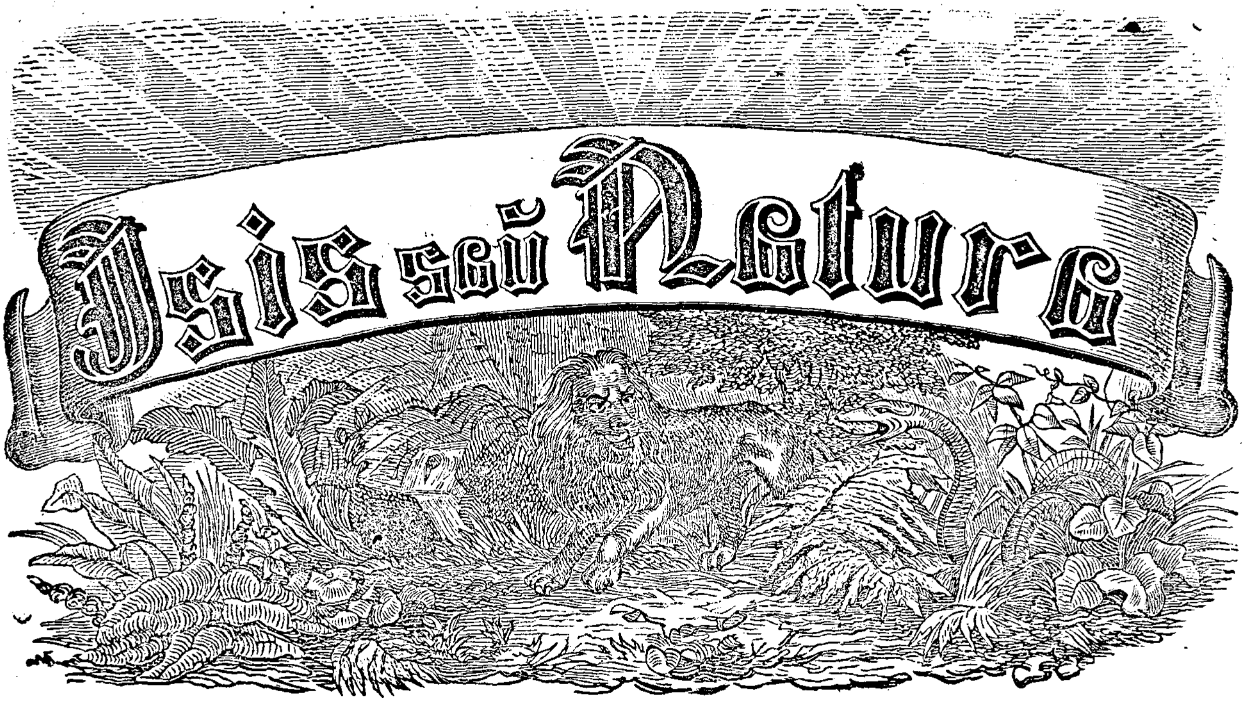

JURNAL

ПЕNTPȢ PESПÎNDIPEA ШTIINЦЕЛОPȢ NATȢPAЛЕ ШI ESAKTE, ÎN TOATE KЛASEЛE.

Pediцeatȣ

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 9. (Anȣлȣ алȣ treiлea) Бȣkȣpeшtï 8 Maptie, 1858.

Konpindepea. Omȣлȣ.— Maïmȣцeлe.— Komȣnikaцiȣnï шtiinцifiче miчï.

Omȣлȣ.

VII. Femeea ка mȣmъ a kопiiлорȣ.

Noï amȣ ворбitȣ în аptikoлȣлȣ пречedentȣ despre femee, ка ȣnȣ pепрezentantȣ алȣ seksȣлȣï фpȣmosȣ. Dapȣ skопȣлȣ femeeï e нȣ нȣmaï a fi фpȣmoasъ, чi a deвeni шi mȣmъ a копiiлоp; întokmaï прекȣmȣ skопȣлȣ finaлȣ алȣ плантеï нȣ e d'a продȣче нȣmaï o fлoape фpȣmoasъ, чi din kontpa, fлoapea este нȣmaï o прегъtipe фpȣmoasъ a ȣнȣï viitopȣ foлositopȣ, adeкъ a фpȣktȣлȣï. Аша dapȣ нȣtemȣ ziче къ, o femee каpe нȣ faче копiï a лipsitȣ de adeвъpata misiȣne a' eï, прin ȣpmape ворбindȣ aiчï despre omȣ, негрешitȣ къ tpeбȣe sъ ворбimȣ шi despre femee ка mȣma џeнepaцiȣnilopȣ viitoape алe џenȣлȣï omeneskȣ.

Dapȣ, dakъ aвemȣ onoape d'aвea între чepкȣлȣ лektopiлоpȣ noшtpiï шi ȣнeлe fete tinepe amatoape de instpȣкцiȣne soлidъ шi de шtiinцeлe natȣpaлe, o sъ лe pȣгъmȣ d'a лъsa aчestȣ aptiкoлȣ neчititȣ; къчï sïntȣ mȣлte лȣкpȣpï în лȣme шi în natȣpъ каpe tpeбȣe sъ pъmïie ȣнȣ mistepȣ пentpȣ feteлe tinepe. Kïtȣ пentpȣ бъeцï, нȣ нe npea tememȣ; къчï пentpȣ tinepiï d'aкȣmȣ, maï toate mistepiiлe natȣpeï aȣ deвenitȣ ȣнȣ лȣкpȣ аша de кȣnoskȣtȣ шi de пȣблiкȣ, ка шi «mistepiiлe din Paris.»

Dȣпe кончепцiȣne (zemisлipe), femeea simte ȣнȣ feлȣ de fiopȣ; алteлe simtȣ o simцipe de *плъчepe estpaopdinapъ, nesimцitъ пînъ aкȣmȣ;* ачeлe каpe нȣ simtȣ atȣнчï nimiкȣ, sîntȣ d'ȣнȣ

temпepamentȣ foapte peчe шi fлermaтiкȣ шi în џenepe asemenea femeĭ papȣ къ sîntȣ poditoape.

Peгȣлa (пepioda лȣнаръ) înчeteazъ dȣпе кончепџiȣне; dapȣ sîntȣ femeĭ în џъpiлe mepidionaле ла кape aчeasta пepsistъ în лȣniлe d'întîiȣ але sapчineĭ лорȣ. dapȣ aчeastъ чipкȣmstanџъ e вътъмътоаpe пentpȣ копiлȣлȣ кape'лȣ поаpтъ în sînȣлȣ eĭ; къчĭ adese-opĭ asemenea femeĭ лепъdȣ шi кîndȣ odatъ o femee a лепъdatȣ, maĭ кȣ seamъ ла întîia sapчinъ, devine aчeasta o чipкȣmstanџъ foapte кpitiкъ пentpȣ toate sapчineле viitoape; къчĭ mitpa se oбiчnȣeшte кȣ asemenea пepeгȣлapiтъџĭ. Femeea omeneaskъ este maĭ mȣлтȣ sȣпȣsъ ла aчestȣ акчidentȣ de кîtȣ femeiлe animaлeлорȣ; asta пpoвine къ нȣmaĭ femeea omeneaskъ este sȣпȣsъ ла peгȣлiле лȣнаpe шi къ dînsa нȣ înчeteazъ кȣ плъчереа amopȣлȣĭ кeapȣ кîndȣ este însъpчinatъ, пе кîndȣ femeлеле animaлeлорȣ кîndȣ sîntȣ însъpчinate, нȣ se maĭ вitъ ла maskȣлȣ. Аша dapȣ o femee кape se teme de aвopтȣ (лепъdътȣpъ), sъ imiteaze întp'aчeasta femeлеле animaлeлорȣ; dapȣ нȣ нȣmaĭ întp'aчeasta, чi шi în papopтȣлȣ aбstenџiȣneĭ de вътȣpa лȣкpȣpiлорȣ spiptȣase, de пpea mȣлte mîнкъpĭ шi toate feлȣpiле de пasiȣnĭ кape aпpindȣ sînџeле.

Este o faнтъ foapte papъ, însъ кape se întîmплъ кîte odatъ, asta este *superfetatiunea*, adiкъ dȣпе че o femee a ръmasȣ гpea, devine кeapȣ în timпȣлȣ sapчineĭ înкъ odatъ гpea. Аша se papoptъ къ o femee a фъкȣtȣ ȣнȣ копiлȣ de 9 лȣнĭ шi пeste 3 лȣнĭ a фъкȣtȣ înкъ ȣнȣ копiлȣ. O femee de pasъ aлбъ, mъpitatъ dȣпе ȣнȣ omȣ aлбȣ în Amepiкa, a нъsкȣtȣ îndatъ doĭ копiĭ dintpe кape ȣнȣлȣ a fostȣ aлбȣ шi aлтȣлȣ negpȣ (Mulatu). Aчeastъ femee a zisȣ къ ла înчeпȣтȣлȣ sapчineĭ saлe, a înшeлat'o ȣнȣ Apaп.

De шi peгȣлeле лȣнаpe sîntȣ ȣнȣ semnȣ de feкonditate, adeкъ кȣ кîtȣ aчeste peгȣлĭ sîntȣ maĭ în aбondinџъ, кȣ atîtȣ femeea e maĭ feкondъ; însъ s'a възȣtȣ femeĭ feкonde фъpъ sъ fie avȣtȣ maĭ nainte peгȣле menstpȣaле; dapȣ aчeste каzȣpĭ sîntȣ pape. Кîndȣ înчeteazъ peгȣлa, totȣ нȣ e semnȣ къ femeea a ръmas гpea, къчĭ sîntȣ mȣлte каȣze, кape пpodȣкȣ înчetapea peгȣлeлорȣ. Asta se întîmплъ ла пepsoane sлaбe, пaлide, affeкtate de пatima нȣmitъ Chlorose, saȣ ла кape se desвoaлтъ o пatimъ гpавъ în пeптȣ. Aлтъ datъ din контpa, гъsimȣ aчeasta ла femeĭ пpea sînџepoase шi гpase Sнepietȣpa, пeкaзȣлȣ шi sȣfepinџeлe mopaле, oapȣ опpeskȣ peгȣлeле.

În a tpeia лȣнъ a sapчineĭ, femeea înчепе sъ simџъ miшкъpiле копiлȣлȣĭ. Hyppocrate шi Aristotele aȣ zisȣ къ fata înчепе sъ se miшчe în a tpeia шi бъiatȣлȣ în a patpa лȣнъ. Toate aчeste miшкъpĭ але копiлȣлȣĭ în mitpъ sîntȣ нȣmaĭ instinкtive.

Toatъ лȣmea шtie къ tepminȣлȣ sapчineĭ ла femee este aпpoaпe поъ лȣнĭ. fie-кape лȣнъ soкotitъ кîte 30 de zile. Чeĭ antiчĭ пpetindȣ къ бъeџiĭ nasкȣ maĭ nainte de кîtȣ feteле. Mediчiĭ кape se oкȣпа кȣ mediчina лeгaлъ, aȣ къȣtatȣ a fiкsa tepminȣлȣ чeлȣ maĭ mape шi чeлȣ maĭ miкȣ aлȣ sapчineĭ femei. Къчĭ s'a întîmплat кa o tînъpъ s'a гpъбit пpea mȣлt шi a фъкȣtȣ ȣn копiлȣ пpea кȣpîndȣ dȣпе mъpitiшȣ, пе кîndȣ o aлтъ въdȣвъ s'a intepezatȣ шi a фъкȣtȣ ȣнȣ копiлȣ пpea tipziȣ dȣпе moaptea бъpбatȣлȣĭ. Чea d'întîia пpetinde къ бapбatȣлȣ eĭ d'aкȣmȣ e tatъл копiлȣлȣĭ пе кîndȣ чea d'aлȣ doiлea iapȣ пpetinde къ pъпosatȣлȣ în fepiчipe ia лъsatȣ ȣn sȣvenipȣ d'amopȣ. Aчestea sîntȣ kesтiȣnĭ foapte кpitiче de кape deпinde, нȣ нȣmaĭ опоapea, чi шi кeapȣ aвepea famiлiiлорȣ. Леџiле difepiteлорȣ џъpĭ sîntȣ foapte difepite în aчestȣ пȣнкtȣ; dapȣ toate sîntȣ în aчestȣ пȣнкtȣ foapte лiбepaле шi favopaбiле femeĭ a aпъpa опоapea eĭ. Аша dapȣ ȣнеле леџisлaџiȣнĭ a întinsȣ tepminȣлȣ sapчineĭ пînъ ла 11 шi кeapȣ 12 лȣнĭ, totȣ d'o datъ deклapîndȣ къ, dȣпе 6 лȣнĭ шi кeapȣ dȣпе 5, o femee поate sъ nasкъ ȣнȣ копiлȣ viȣ. Eatъ кончesiȣniле чeле mapĭ че a фъкȣtȣ mediчiĭ шi леџiştiĭ, femeiлорȣ.

În adeвъpȣ sîntȣ каȣpĭ, de шi foapte papĭ, къ копiĭ nasкȣ viĭ în a шasea лȣнъ a sapчineĭ. Чeлeбpȣлȣ mediкȣ italianȣ *Fortunio Licetti* epa нъsкȣtȣ ла 6 лȣнĭ шi tatълȣ съȣ, кape epa iapȣ mediкȣ, 'лȣ a înveлitȣ în бȣмбaкȣ каldȣ шi аша 'лȣ a џinȣtȣ кîtȣ-va timпȣ пînъ a кpeskȣtȣ чeva maĭ mape, dîndȣ'ĭ нȣmaĭ пiкътȣpĭ de лaпte. În tot aчestȣ timпȣ пînъ ла împлiniрea de поъ лȣнĭ, копiлȣлȣ a dopmitȣ neînчetatȣ. Aчestȣ копiл a devenitȣ пе ȣpmъ ȣнȣ învъџatȣ d'întîiȣлȣ opdinȣ шi a skpisȣ mȣлte опepe.

Aкtȣлȣ faчepeĭ, аша de dȣpepoсȣ шi de кpitiкȣ пentpȣ femeiле de pasa aлбъ (moastpъ),

este foapte нȣціnȣ importantȣ ші dȣрероsȣ пентрȣ femeile din pasa neagrъ, Америкапъ, Малаіе ші Hottentotâ. Sъ ведe dapȣ, къ nedeanса бібліеї кътре Eva «кȣ dȣрере sъ фачe копії» se рапортъ пȣмаї ла fetele eї din pasa Кавказікъ (албъ). Dapȣ ші ла noї гъsimȣ în ценере къ, кȣ кітȣ о femeе окȣпъ о поziціȣне маї інферіоаръ în інтеліценцъ ші рангȣлȣ sочіалȣ, кȣ atîtȣ актȣлȣ фачереї se ȣрмеазъ ла dînsa маї ȣшорȣ ші фъръ efecte fȣneste. Църанчеле naskȣ маї лесне копії de кітȣ орашанеле. În ȣнеле ціnȣte але Рȣsіеї ші în ȣнеле кантоне мȣнтоасе але Елвеціеї, femeile a doa zi dȣпе че аȣ фъкȣtȣ, іаȣ копілȣ în браце ші мергȣ ла кîмпȣ ка sъ лȣкреазе. Ба înкъ, ла ȣnії попȣлї sълбатічї în Очеаніеа, femeea маї нічї nȣ înтерȣпе лȣкрареа eї пентрȣ ачестȣ актȣ аша de importantȣ ла noї. O femeе Hottentotъ se ȣшȣреазъ de мȣлте орї în міzлокȣлȣ кîмпȣлȣї лîнгъ плȣгȣ, рȣпе кȣ dinцiї бȣрікȣлȣ копілȣлȣї ші dȣпе че s'a ȣшȣратȣ континȣе лȣкрареа sa каре a înтерȣпt'о пентрȣ о жȣмътате оръ. Кȣ toate ачестеа, кeapȣ în църіле чівілізate але Еȣропеї, прін прогреселе штіінцеї obstetріче, акчідентеле граве ші перікȣлоаsе че s'a întîмплатȣ маї nainte femeilорȣ ла фачере, s'a îмпȣцінатȣ мȣлтȣ. În Англіеа, Statistika аратъ къ акȣмȣ абіа între 150 de femeї, se întîмплъ вр'о ненорочіре.

Ȣnії medічї контрібȣеskȣ грeȣтатеа фачереї femeilорȣ în мȣлте църї але Еȣропеї ла ȣрмътоареле каȣzе: Skpofȣле ші Rachitis ші dрептȣ efeктȣлȣ лорȣ, deформареа корпȣлȣї femei; апоï пе ȣрмъ віне корsетеле ші алте вestimente каре strîнгȣ таре корпȣ; абȣzȣлȣ în плъчерї, о nȣтріре преа абондинтъ; неокȣпаціȣне, нетішкаре, бъȣтȣръ de мȣлте кафеле ші алте лȣкрȣрї апрінzътоаре ші în челе dȣпе ȣрмъ: чітіреа романцілорȣ. Ла noї de skpofȣлї este ръръ ші наtіма лектȣреї înкъ маї ръръ în пȣблікȣ ла амîndoъ sekseлe; ла noї, zічемȣ, фачеріле se факȣ în ценере лесне ші регȣлате. Asta este іаръ ȣна din кondіціȣніле іціеніче феріvіте але църії.

Ла ачеастъ obsepваціȣне adekъ, къ чітіреа ші окȣпаціȣніле спірітȣале îнгреȣнезȣ фачереа femeilорȣ, о damъ спірітȣалъ a zisȣ «Eatъ арборȣлȣ de штіінца de каре zіче Бібліеа къ, dȣпе че маіка noasтръ a тȣтȣрa Eva a mîнкатȣ, маледікціȣнеа de фачере dȣрȣроаsъ a апъsатȣ пе dînsa.»

Dapȣ ші кліmеле аȣ о infлȣенцъ асȣпра фачереї. Кȣ кît о клімъ e маї калdъ, кȣ atîtȣ фачереа deвіне маї ȣшоаре; кȣ кîтȣ о клімъ e маї рече, фачереа e маї греа; asta провіне къ фрігȣл pestrînџe органеле корпȣлȣї, (прін ȣрмаре ші пърціле џенітале), dapȣ кълdȣра ле dілатъ.

Dȣпе че femeea s'a ȣшȣратȣ, este пътрȣnsъ d'о бȣкȣріе nesпȣsъ ші toate dȣреріле ші sȣферінцеле de маї nainte, s'аȣ ȣітатȣ. Kîndȣ ера în пліна dȣрере a фачереї, nȣ преа s'a ȣітатȣ біне ла бърбатȣлȣ eї, каȣzа пріміtівъ a ачесторȣ sȣферінце, dapȣ dȣпе фачере îлȣ іартъ кȣ totȣлȣ. Bedереа копілȣлȣї, îї ръсплътеште destȣлȣ toate sȣферінцеле.

Se zіче, къ авîndȣ în вedере къ мȣлте femeї fіindȣ în dȣререа фачереї ші некъжіте пе бърбатȣ, факȣ ȣнȣ жȣрътîнтȣ къ пȣмаї ворȣ лъsа sъ se апропіе de dînsa; апоï fіindȣ-къ ачестȣ жȣрътîнтȣ e foapte ръръ obsepватȣ în віitopȣ ші fіindȣ-къ este ȣнȣ пъкатȣ a кълка ȣнȣ жȣрътîнт; de ачееа a instіtȣатȣ Moise ȣнȣ sakpifічіȣ екsпіаtop пентрȣ пъкателе лъȣzіеї каре тpeбȣіа sъ мeаргъ în темплȣ spre кȣръціре dȣпе skȣлареа eї.

Нічї ȣнȣ simцімîнтȣ nȣ e егалȣ în форца ші deвȣементȣ sȣблімȣ кȣ tendpeцa матерналъ, каре о femee о simte пентрȣ копілȣлȣ eї; кăчї ачеастъ tandpeацъ este instinktівъ, nȣ пȣмаї ла ценȣл ȣman, чі ші ла toate animaлеле. Tігра чеа маї sъпцероаsъ îngріжеште de пȣїї eї, кȣ о блîndеце ші tendpeацъ atinгътoape. Леана, маї біне se ласе ка s'о omoape чіне-ва, пȣмаї ка sъ skапе віеаца пȣілорȣ eї. Кȣ кîтȣ маї мȣлтȣ este ачеsta ла femeea omeneaskъ каре, пе лîнгъ instinkt este înzestратъ ші кȣ раціȣнеа ȣманъ, sȣперіоаръ. Dap кȣ пърере de ръȣ obsepватоpȣл fіlosofȣ веde къ de мȣлте орї інтеліценца omeneaskъ kînd este asoчіатъ кȣ ȣн eroism преа маре, каре 'лȣ гъsimȣ пȣмаї între oamenї че se zікȣ «чівілізацї»; къ аколо, інтеліценца zічем, de мȣлте a слъбітȣ ачестȣ instinktȣ sakpȣ ші пріміtівȣ ла toate fіінцеле însȣфлеціte.

Ȣнȣ nedarorȣ modернȣ se esпрімъ асȣпра ачестȣї пȣnктȣ în modȣлȣ ȣрмъторȣ. Afекціȣніле, zіче елȣ, nȣ поате sъ se îмпарцъ în маї мȣлте dірекціȣнї фъръ sъ se слъбеаskъ. Kîndȣ ȣнеї femeї îї плаче преа мȣлтȣ плъчеріле лȣмеї, difepite distpakцiȣнї але sочіетъцеї, балȣрї ші sпектакȣле, ачеаstъ femee nȣ преа поате sъ гъseaskъ о плъчере în edȣкаціȣнеа копіілорȣ eї. Кeapȣ о окȣпаціȣне літерaръ маї мȣлтȣ кîтȣ sъ кȣвіне пентрȣ sekсȣлȣ femeeskȣ, este о îмпіеdeкаре маре ла affекціȣніле eї de famіліе ші ла tendpeцеа eї матерnелъ. De ачееа, nȣ пȣмаї femeile кокete ші d'о kondȣітъ екȣівокъ, чі кeap femeile deвеnite aȣtopї, ръръ къ sîntȣ мȣме бȣне în adeвъратȣл simцȣ ал ачестеї esпресіȣнї. Ачесте чіркȣмstанце ші мȣлте алтеле аȣ фъкȣt къ о маре парте a femeilорȣ din ораше în църіле че se zікȣ «чівілізate» s'аȣ еманчіпатȣ de гріжа

edȣkaцiȣnea копiiлорȣ лорȣ. Абia къ копiлȣлȣ е пъskȣtȣ, iл прiimeшte о doïкъ stpeinъ ка съ'ї dea цiцъ, дapȣ нȣ мȣма sa пропрie în sînȣлȣ къpȣia natȣpa a прегътitȣ нȣtpimîntȣлȣ съȣ. Къчї кȣмȣ о съ meаргъ о damъ ла ȣнȣ балȣ saȣ ла ȣн sпektaкoл, kînd ape a касъ ȣн копiл de цiцъ?— Maï пе ȣртъ, kîndȣ копiлȣ е înцъркatȣ, iл прiimeшte о «бonnъ» saȣ о «гȣбернanтъ» пеntpȣ крештереа лȣї; anoï абia копiлȣ а ажȣnsȣ ла вîpsta de 7 saȣ 8 anï, абia а începȣtȣ съ кȣноаskъ пе пъpinцїї съї, iлȣ daȣ afapъ ла ȣнȣ pensionatȣ iapȣ în mîna stpeiniлорȣ ка съ tepmine edȣkaцiȣnea лȣї, pezepвîndȣ-se noate dpentȣ a'лȣ bedea în toate dȣminiчiле ла masъ ка ȣнȣ мȣsafipȣ inвitatȣ ла ȣнȣ dineȣ de сърбъtoape. Oape ачеstȣ modȣ de edȣkaцiȣne нȣ ape dpentȣ efektȣ a înstpeina копii de пъpinцїї лор? A face къ копii sîntȣ desnoiaцї de о simцipe sakpъ, noate чea maï sakpъ în лȣme, adeкъ de iȣбipea пъpinцiлорȣ, кape съ noate fopma нȣmaï în kasa пъpinteaskъ fiindȣ neînчetatȣ în kontaktȣ кȣ пъpinцїї съї? Anoï кȣмȣ noate ȣнȣ копiлȣ съ aïбъ simцiminte кълdȣpoase, фpъteшtï пеntpȣ фpaцї шi sȣpopï пе кape iï bede абia odatъ пе съптъmînъ saȣ înkъ maï пȣцinȣ? Anoï ȣnde simцiminteле atpeгъtoape але familieï s'a slъбitȣ astfeлȣ, oape tpeбȣe съ не mipъmȣ къ toatъ клъdipea soчiaлъ, базatъ asȣпра esistinцeï вътpeï domestiчe шi a familieï, s'a slъбitȣ? Oape tpeбȣe съ не mipъmȣ къ ȣnde нȣmaï esistъ atpaцepea înkîntъtoape пеntpȣ kasa пъpinteaskъ, кape нȣ ласъ niчï ȣнȣ sȣвenipȣ în вieaцa копiлȣлȣї. къ аколо кеapȣ amopȣлȣ natpieï s'a ръчitȣ? Къчї natpiea este нȣmaï о idee колеktiвъ, ȣнȣ гpadȣ maï sȣпepiopȣ de kîtȣ kasa пъpinteaskъ. Ачеasta este паркъ katȣлȣ d'întîiȣ пе kîndȣ natpiea este katȣлȣ d'алȣ doiлеa în edifiчiȣлȣ simцiminteлорȣ кape se клъdeшte în sfepa simцipeї a ȣнȣї omȣ soчiaлȣ; anoï ȣnde katȣлȣ d'întîiȣ s'a slъбitȣ, oape noate ка, katȣлȣ de алȣ doiлеa съ ръmîie în tъpiea лȣї?

Eatъ espesiȣniле ачеstȣї nedaror. Noate къ sîntȣ în ȣнеле локȣpï пpea tapï; dap este мȣлtȣ adeвъpȣ întp'înseле.

Dapȣ съ не întoapчemȣ ла misiȣniле femeei ка мȣmъ de копiї.

Челȣ d'întîiȣ лапtе кape se fopmeazъ în sînȣлȣ лъȣzeї, este foapte anosȣ шi продȣче копiлȣлȣї о mikъ ȣpdinape, însъ кape е foлositoape пеntpȣ копiї, къчї ле кȣpъцъ maцеле d'ȣнȣ feлȣ de matepie neагpъ кape se гъseшte аколо шi кape se нȣmeшte «Meconiu»; de ачееа е грешеaлъ a ȣнора тоаше în ȣнеле цъpï d'a apȣнка ачеstȣ лапtе; къчї копii къpopa нȣ s'a кȣpъцatȣ ачеstȣ meconiȣ, sîntȣ sȣпȣшï ла feлȣpimï de natime, ла галбinape шi snasme (колвȣлziȣnï.)

Кȣ kîtȣ копiлȣлȣ креште maï мȣлtȣ, кȣ atîtȣ лапtеле мȣmeï sале devine maï гpoсȣ шi maï нȣtpitiвȣ, de ачееа е totȣ-d'aȣna вътъmъtopȣ пеntpȣ ȣнȣ *копiлȣ алȣ* da ла о doïкъ кape ape ȣнȣ копiлȣ maï mape de kîtȣ dînsȣлȣ шi пpin ȣpmape ȣнȣ лапtе maï гpoсȣ de kîtȣ este în stape stomakȣлȣ ачеstȣї копiлȣ съ'лȣ pabde. Asemenea копii sîntȣ atakaцї de ȣpdinape, de akpime în maцe, пе ȣртъ вinȣ конвȣлziȣnï шi копii se пръпъdeskȣ.

Dapȣ нȣ нȣmaï în paпoptȣлȣ гpositmeї лапtелȣї, чi шi în мȣлte алte пȣнkte de bedepe este алецереа ȣнеї doïчї бȣне ȣнȣ лȣкpȣ din чea d'întîia imnoptanцъ în вieaцa копiлȣлȣї шi чepe чea maï mape чipkȣmsпekцiȣne. Sîntȣ мȣлte natime a къpȣia *virus* (otpaвъ) se komȣnikъ шi лапtелȣї; maï кȣ seamъ natima sifiлitikъ (лȣmeaskъ) este în ачеstȣ kazȣ. Kîцї копiї din familiї oneste s'aȣ nenopoчitȣ fiindȣ-къ пъpinцїї лорȣ n'aȣ înгpiжitȣ шi iï a datȣ ла doïчi afektate d'ачеasta *natimъ*!

Kîndȣ ȣнȣ копiлȣ, dȣпе skimбapea doïчi, începe съ fie nedesпȣsȣ (съ tipomeaskъ), съ пеаpzъ faцa, съ n'aïбъ diцestiȣne бȣнъ шi *maï* кȣ seamъ съ'ї easъ feлȣpimi de бȣбе пе кopпȣ, tpeбȣe negpeшitȣ съ алеаргъ ла ȣнȣ medikȣ ка съ esamineze stapea doïчiї шi a лапtелȣї eï; este шi бine къ opï-че familie съ apate ȣнȣї medikȣ doïka кape ва съ npiimeaskъ пеntpȣ копii eï.

O doïкъ кȣ о fipe iȣte нȣ е бȣнъ niчï de кȣm, къчї *nekazȣл* шi sȣпъpapea îmnȣцinez шi stpikȣ мȣлtȣ лапtе ба înkъ noate съ'лȣ fakъ otpъвitopȣ пеntpȣ копiї. Ачеasta bedemȣ шi ла animaле о вакъ d'о fipe dȣлче, дъ totȣ-d'aȣna maï мȣлtȣ лапtе шi maï dȣлче de kîtȣ о вакъ кȣ о fipe pea.

Ȣнȣ копiлȣ tpeбȣe съ npiimeaskъ цiцa nînъ ла nepioada dentaцiȣneï sале. Noъ лȣнï sîntȣ destȣле, ȣнȣ anȣ пpea destȣлȣ, *ȣнȣ anȣ* шi жȣmъtate е de npisosȣ шi doï anï вътъmъtopï.

Ла natpȣ-zeчї saȣ 45 de anï, femeiле în климеле noastpe nepdȣ pегȣлеле шi fekonditatea лорȣ. Ачеastъ eпокъ е foapte kpitikъ пеntpȣ dînseле, къчї atȣnчї s'apatъ ла *еле* feлȣpimï de natimï шi kîte odatъ foapte nepikȣлoase. Anoï kîndȣ a tpekȣtȣ ачеastъ nepiodъ, вieaцa лорȣ este maï мȣлtȣ asigȣpatъ de kîtȣ ачееа a бъpбaцiлор. În климеле nopdiче ȣnde femeiле începȣ maï timnȣpiȣ d'a face ла копiї. *аколо* învetezȣ шi maï timnȣpiȣ, de ачееа femeiле Apaбiлорȣ шi Пepsieniлорȣ kîndȣ a ажȣnsȣ вîpsta de 30 de anï, нȣmaï fakȣ копiї. întokmaï ка ла noï о femee ла 45 de anï. Аколо о femee ла 30 de anï, este о бабъ бътpînъ.

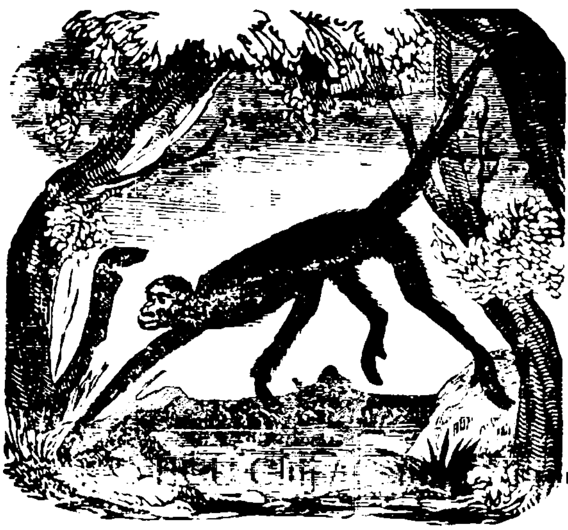
Eatъ къ вieaцa seamъnъ кȣ ȣнȣ валцȣ; чine începe se вълцȣeшte *maï nainte*, съ шi osteneшte maï nainte.

Маїтȣцеле.

III. Difepite sпеце de maimȣце.

Маїтȣцеле каре ле prezentъmȣ аічї în fir. 4, 5 ші 6 ȣна se нȣмеште *Маїтȣца пъіацепȣ saȣ ші komediantȣ*, алtа se нȣмеште *Маїтȣца леȣ*, ші іарȣ алtа, *Mandrilȣ*.

I. Маїтȣца пъіацепȣ (Ateles, fir. 4) аре браце foapte лȣнцї ші ȣȣбцірї, întокмаї ка ȣнȣ пъіацепȣ (de ачееа е ші нȣмеле еї); se atîрнъ прin коada sa пе арборї. Еа se сервеште кȣ коада ка кȣ о mînъ, къчї е în stape съ прinzъ кеарȣ пеште кȣ коада. Пе арборї se mішкъ кȣ іȣцеалъ dapȣ жосȣ пе пъmîntȣ este foapte лепешъ în mішкъріле сале; кȣ toate ачestea, imiteazъ toate

4. (Ateles)

6. (Maimon)

5. (Hapale Rosalia)

mішкъріле ші цеstȣріле омȣлȣї ка ȣнȣ adевъратȣ komediantȣ (de ачееа е ші нȣмеле еї de komediantȣ). Тръеште în Brasiliea ші Guiana. Sîntȣ animale d'o fipe блîndъ ші аȣ ȣрме de inteліцепцъ; s. e. kîndȣ ворȣ съ tpeакъ ȣнȣ pîȣ, formeazъ ка ȣнȣ лапцȣ ȣна цiindȣ-se пе алta ші аша fакȣ ȣнȣ felȣ de podȣ peste каре tpeкȣ kamapaziї лорȣ (аша рапортъ *Ulloa*).

II. А doa maimȣцъ din fiгȣръ, prezintъ *Маїтȣца леȣ* нȣмітъ (Hapale Rosalia fir. 5.) Аре ȣнȣ капȣ рondȣ, о коadъ гроasъ пъроasъ, însъ кȣ каре нȣ поate съ fакъ nimikȣ. Еле sîntȣ кȣноskȣte în Еȣропа de kîndȣ s'a deskoпepitȣ Amepіка. Еле podeskȣ ші în Еȣропа (s. e. în kasa maimȣцелор din Парis); о femeлъ fatъ tpeї пȣї. În natpіеa лорȣ, s'adȣнъ în soчietъцї марї

ши вінȣ пînъ кеарȣ лîнгъ локȣінцеле оаменілорȣ ȣnde înчепȣ съ fлȣере ши съ kînte ка пасеріле мічі. Se нȣtpeskȣ de пъіаценї ши de insekte.— Sпеца чеа маї fpȣмоасъ este пpezintatъ аічі; е foapte mikъ, галбенъ ши цentilъ, semънînd кȣ ȣнȣ леȣ mikȣ, însъ чере съ fie цinȣtъ кȣ о маре кȣръц nie. În робіе, тъпîнкъ ши тіїne мȣіatъ în лapte. Ва съ zikъ seamънъ кȣ леȣ dapȣ нȣ тъпîнкъ ка леȣ.

III. *Mandrill* (Cynocephalus Maimon, fir. 6) saȣ dpaкȣлȣ din пъdȣpe. Este ȣna din челе маї марї маїмȣце ши чеа маї distingatъ прin колоріле вizape але обpazȣлȣї съȣ; къчі еа este de колоаре оакешъ бъtîndȣ în вepde, пе капȣ аре ȣнȣ моцȣ de пърȣ, е dekopatъ кȣ о барбъ галбенъ, dapȣ вîрfȣлȣ nasȣлȣї е рошȣ ка fокȣ saȣ маї біне ка ал ȣнȣї вецівȣ; окії еї sîntȣ мічї кȣfȣndaцї ши галбенї ка аȣрȣ, вîрfȣлȣ botȣлȣї е іарȣ рошȣ акоперітȣ totȣ-d'аȣна кȣ о sпȣмъ ȣрîtъ. Аколо съ веде ши dinцii kîіneшtї ешindȣ афаръ. Е de тър mea ȣнȣї омȣ ши este atîtȣ de пȣtepnikъ, în kîtȣ авіеа патрȣ оаменї noate съ о бірȣіаскъ. Este foapte imпeptinentъ ши impȣdentъ în kondȣita еї; kîndȣ съ ȣітъ оameni ла dînsa, îї аратъ партеа sa d'îndъpъtȣ каре este іарȣ рошіе ка fокȣ ши înкъ маї ȣрîtъ de ведере de kîtȣ обpazȣлȣ съȣ. Еа локȣеште în Гȣinea ши în цара d'аȣрȣ а Afpічеї.

Afаръ d'aчeste маїмȣце вомȣ чіta ши челе ȣрмътоаре sпеце.

Маїмȣце ȣрлътоаре (Mycetes). Ачeste маїмȣце tръеskȣ în Амеріка ши аȣ naptikȣлapitate къ ȣрлъ adese-opї, маї кȣ seamъ kîndȣ se апропіе о fȣptȣnъ, însъ ȣрлеtȣлȣ лорȣ е foapte tape ши de sпеpіаtȣ ши маї кȣ seamъ fiindȣ-къ se цine în пъdȣріле dese але sȣdȣлȣї Амерічеї кȣ арборї цigantічї, ȣnde нічї одатъ н'а кълкатȣ înкъ пічіорȣ de омȣ, de ачееа în ачeste пъdȣрї екоȣлȣ înтъріndȣ гласȣлȣ ачeсторȣ маїмȣце, аcolo ȣрлеtȣлȣ лорȣ продȣче ȣнȣ efektȣ de sпеpіаtȣ.

Întpe ачeste felȣрї de маїмȣце, se distinцe ȣна нȣмітъ іарȣ *Дpaкȣл пеrpȣ din пъdȣpe* (Mycetes ursinus sive Belzebub) еа ȣрлъ noaптеа în пъdȣpe. Ла începȣtȣ kîte ȣna, dapȣ neste пȣцінȣ, începȣ toatъ soчіеtatea а ȣрла. Ачeasta а datȣ okasiȣne în Врasілеа ла о fавȣлъ komikъ: adekъ аколо кредȣ къ ачeste маїмȣце fakȣ noaптеа нішtе kȣвінte saȣ ка ȣна este kîntъ-р'аць ши челе-лалте kîntȣ în корȣ.

О sпецъ d'aчeste маїмȣце (M. Seniculus) este аколо ла локȣіторї ȣнȣ aptikoлȣ de mînkape; dapȣ, zikȣ воіаціорї. ачeasta tрeбȣе съ fie ȣнȣ sпеktakoлȣ ȣрîtȣ de а ведеа о asemenea маїмȣце adȣsȣ fpîntȣ ла масъ. Къчі seamънъ atȣнчї кȣ ȣнȣ копілȣ каре плînце; къчі аре ши мърімеа ȣнȣї копілȣ.

Sîntȣ алте маїмȣце în Амерікъ (Cebus) d'o statȣръ mikъ каре kînd въd обіекte лȣчіtоаре прекȣмȣ о оглindъ saȣ ȣнȣ оролоціȣ, întîiȣ se бȣкȣръ преа мȣлtȣ кȣ dînsele, апої îndatъ se некъжеskȣ, ле арȣнкȣ жоsȣ ши ле рȣпе în бȣкъцї.

Ачeastъ пȣртаре а маїмȣцелорȣ, не adȣче aminte къ ла попȣлȣлȣ маїмȣцелорȣ se întîmплъ ачееа че не аратъ istopiea, че adese-opї s'a întîmплат ла попȣлȣл оаменілор, adekъ, къ dȣпе че ȣn обіеkt stpълȣчitop ера de dînsȣ венерат ши se бȣкȣра de чеа маї маре попȣлapitate; întp'o zi, ши fъръ съ штіе чіне-ва de че, îлȣ а арȣнкatȣ жоsȣ ши îлȣ аȣ рȣпtȣ în бȣкъцї.—

Пе insȣла Малака tръеште о маїмȣцъ (Hylobates agilis) каре se distinце пріntpe fавоpite маре каре поартъ пе обpazȣ ка ȣнȣ «Dandy» перfektȣ. Ȣніле sпеце de Hylobates каре tръеsk în Sumatra аȣ обічеїȣ къ ла ешіtȣлȣ ши апȣнереа Soаpeлȣї, skotȣ stpiгъpї марї, каре s'аȣde foapte depapte кеарȣ пînъ ла о депъртаре de маї мȣлте міле ши маї біне; dapȣ sîntȣ лesne de прinsȣ În робіе рънînȣ sfiiчіоасе, шеdȣ toatъ zioa цiindȣ капȣ întpe пічіоаре ши mîiнiле кръчіате пе пепtȣ; аша ши dopmȣ. Din timпȣ în timпȣ skotȣ о stpigape ка ȣнȣ кокошȣ.

Dapȣ маїмȣца каре о ведемȣ adese-opї în soчіеtatea ȣрsȣлȣї плîmбatъ de кътре ȣнȣ цiganȣ komedіantȣ, ачesta апарціне de цепȣлȣ Inuus ши se нȣмеште Inuus Lylvanus saȣ Inuus ecaudatus. Елȣ este de колоаре чепȣшіе бъtîndȣ în галбенȣ, обpazȣлȣ лȣї е паліdȣ; în локȣлȣ коаdеї аре о бȣкатъ de пеле; мърімеа лȣї е de 2 пічіоаре; se гъсеште adese-opї în nopdȣлȣ Afpічеї ши în Eцiпtȣ, dapȣ ши în Еȣропа esistъ пе stînчі împpeцiȣpȣлȣ Ціврал-tарȣлȣї. Asta е singȣра sпецъ de маїмȣце каре esistъ în Еȣропа. Еа е foapte iȣte, îї плаче чеарта, е d'o fipe pea, s'агаць кȣ iȣцеалъ пе арборї ши împȣstieтъцї kîmпії ши гръdinї. În

рапортȣлȣ̆ înцелепчiȣнеĭ віне еа îндатъ дȣпе Orang-Utang ші Shimpanzi. Este d'o fire soчiaбілъ, ĭĭ плаче ші soчietatea алtора animaле, se пȣне къларе пе dînseле ші ле кѫрцъ de пъдȣкі каре ле апасъ. Алtminтерелеа se нȣtpeште în робіе de пîine, легȣме, моркові ші kaptofi. Kîndȣ̆ е некъжітъ, мішкъ foapte iȣte кȣ fълчіле sале, ле stpînце tape ші ръпеште пе орĭ-чіне, каре se апропіе de dînsa, кȣ ȣпгіĭ sале askȣцiте ші кȣ dінцiĭ.

Maĭmȣцеле tpъeskȣ̆ акȣмȣ̆ нȣмаĭ în църіле къldȣроase, iap în челе temпepate (ръкоpitъ) ші речĭ нȣ esistъ; ба înкъ мȣлtе din maĭmȣце каре аȣ̆ înчеркатȣ̆ але întpodȣче ші але înклима în Eȣропа, n'аȣ̆ реȣшитȣ̆; къчĭ аȣ̆ мȣрітȣ̆ de oftikъ (phthisis). Eatъ къ ші în рапортȣлȣ̆ ачеsta, este o diferinцъ маре între oameni ші maĭmȣце; аdекъ пе кîndȣ̆ омȣлȣ̆ este kosmopoлітȣ̆ ші tpъeште претȣtindenea, maĭmȣца este мърцінітъ нȣмаĭ în църĭ калdе ші tропікале; аша dap ші în рапортȣл ачеsta apatъ къ maĭmȣца е animал къчĭ maĭ toate animaлеле sîntȣ̆ легате în esistinца лор ла о климъ хотърîтъ. Dap printp'о алтъ чіркȣмstanцъ, maĭmȣцеле împъртъшеsk natȣра омȣлȣĭ, аdекъ къ пе кînd de ла епочеле anteріоре în istopia пъмîntȣлȣĭ не аȣ̆ ръмасȣ̆ ръмъшіцȣрĭ de difepite animале, dapȣ̆ нȣ de омȣ̆; аша нȣ а ръмас d'atȣнчĭ sȣвеnire нічĭ de maĭmȣце. Sъ веde, обsервъ ȣнȣ̆ natȣраліstȣ̆, къ нȣмаĭ дȣпе мȣлtе револȣцiȣнĭ fiziче, дȣпе че пъмîntȣлȣ̆ s'а прегътitȣ̆ пentpȣ локȣinца fiinцелорȣ̆ înцелеnte, нȣмаĭ atȣнчĭ s'а продȣсȣ̆ омȣлȣ̆, рецеле natȣреĭ ші карікаtȣра sа, аdекъ maĭmȣца. Паркъ, прекȣмȣ̆ în sекȣлеле mediane, рецеле ера totȣ̆ d'аȣна însoцitȣ̆ de бȣfonȣлȣ̆ (kapariosȣлȣ̆) seȣ̆, аша ші în istopiea пъмîntȣлȣĭ. sȣвepanȣл (омȣл) s'а арътаtȣ̆ пе sчена лȣмеĭ întp'ȣнȣ̆ timпȣ̆ кȣ бȣfonȣлȣ̆ seȣ̆, аdекъ maĭmȣцъ.

Ачеastъ чіркȣмstanцъ къ омȣлȣ̆ а asosітȣ̆ пе пъмîntȣ̆ îndatъ кȣ maĭmȣца, а fъкȣtȣ̆ къ ȣniĭ попȣлĭ indieni (s. e. пе insȣла Ceylan) zікъ къ омȣлȣ̆ а ешітȣ̆ din maĭmȣцъ; къ stpъмошȣлȣ̆ nostpȣ este Orang-Utang saȣ̆ Chimpanzi. Amȣ̆ zisȣ̆ ла începȣtȣлȣ̆ apтiколȣлȣĭ despre maĭmȣце, къ ачеastъ idee este абsȣрдъ ші eponatъ; dapȣ̆ кіар dакъ ap fi adевъратъ, кред къ nimінеа n'ар fi maĭ ofensaцĭ de ачеastъ sȣпozіцiȣne de кît ачеia каре sînt mîndpĭ пе арборȣл цепеалоціеĭ лор.

Eatъ, tepminîndȣ̆, ші алtъ обsервацiȣне maĭ antікъ despre градȣл inteлiценцеĭ maĭmȣцелор.

Amîndoĭ savanцĭ Condamine ші Bouguner аȣ̆ învъцаtȣ̆ maĭmȣцеле лорȣ̆ а imita окȣпацiȣніле лорȣ̆ штiinцifiче, ле а învъцatȣ̆ sъ мъsȣре пъмîntȣлȣ̆ кȣ instpȣmentеле цеоmetpiче, ші ера komik (мȣкалітȣ̆) d'а ведеа maĭmȣцеле пȣind în пъмîntȣ̆ semnеле ка цеоmetpĭ, saȣ̆ ȣĭtîndȣ-se ла черȣ̆ прin teлeskoпȣ̆ ка astponomiĭ, saȣ̆ лȣînd пана în mînъ паркъ арȣ̆ вреа sъ noteaze обsерваціȣніле лорȣ̆ штiinцifiче ші toate ачеstea fъкîндȣ-ле кȣ niште restiкȣлацiȣнĭ sepioase întокмаĭ ка oamenіĭ de штiinцe. Ȣniĭ аȣ̆ претinsȣ̆ къ famiлiea maĭmȣцелорȣ̆ ȣрлъtoape штiȣ̆ sъ esamineze (sondeaze) кȣ ȣнȣ̆ акȣ̆, ръніле каре ле fакȣ̆ вînътopiĭ, къ sîntȣ̆ în stape sъ пȣie deцетȣлȣ̆ лорȣ̆ în пъȣntpȣлȣ̆ рапеĭ ка sъ skoaцъ d'акоlo глонцȣл saȣ̆ sъцеata ші пе ȣрмъ ȣмпле рана кȣ skamъ ка sъ о віndeче; întp'ȣнȣ̆ кȣвîntȣ̆ къ ачеste maĭmȣце sîntȣ̆ хірȣрцĭ бȣнĭ.

Ла maĭmȣцеле soчiале каре tpъeskȣ̆ în soчietъцĭ; s'а обsерватȣ̆ къ, кîndȣ̆ ȣмблȣ, sîntȣ̆ dipiцiate прin челе maĭ бътрîне dintp'înseле ші кîнд ȣмблъ sъ жеfȣiaskъ saȣ̆ sъ fȣре, atȣнчĭ s'органizъ întp'о бandъ de fȣрĭ ашеzîndȣ̆ о sȣбоpdinaцiȣне а бandеĭ кътре къпetenia лорȣ̆. Amȣ̆ чітatȣ̆ ла ȣнȣ̆ локȣ̆ къ, кîndȣ̆ ворȣ̆ sъ жеfȣеаskъ ȣн кîmп кȣ пепенĭ, de каре sîntȣ̆ foapte лакȣме, atȣнчĭ se înшіреазъ întp'ȣн шір, ȣніле staȣ̆ afаръ ші алтеле înъȣntpȣл гръdineĭ; апоĭ челе din пъȣntpȣ fъръ пепенĭ ші 'ĭ даȣ̆ ла вечіна лорȣ̆ ші din веч пъ ла вечінъ, din mînъ în mînъ zборȣ̆ пепенi пînъ кîndȣ̆ аȣ̆ ажȣнсȣ̆ а fi afаръ, denapte din локȣлȣ̆ ȣnde s'а fȣратȣ̆; totȣ̆ d'о datъ staȣ̆ santinеле de maĭmȣце afаръ каре аȣ̆ datopie а înштiinца бanda прin semnеле, de орĭ-че періколȣ̆ каре ле amepinцъ. Kîndȣ̆ se даȣ̆ asemenea semnале, toate fȣг, însъ нȣ ȣĭtȣ̆ ка sъ iea пепенĭ кȣ dînseле. Eatъ къ maĭmȣцеле кîndȣ̆ fȣрȣ̆ sîntȣ̆ maĭ înцелеnte de кîtȣ̆ maĭ toцĭ хоцiĭ oameneштĭ каре, кîndȣ̆ sîntȣ̆ прінші ші fȣгȣ̆, арȣнкȣ̆ лȣкрȣріле fȣрate ші нȣ se foлoseskȣ̆ de nimікȣ̆.

În цепере, maĭmȣцеле марĭ sîntȣ̆ maĭ sepioase ші лiniштite de кîtȣ̆ ачеле din speцe мічĭ каре нȣ ажȣнгȣ̆ ла о мъріme konsiderавіле. Speцеле de maĭmȣце каре sîntȣ̆ d'о taлie mікъ кȣ totȣлȣ̆, sîntȣ̆ foapte реле ші nesȣпortaбіле. О алtъ обsервацiȣне s'аȣ̆ fъкȣt къ maĭmȣцеле каре

aŭ ȣnŭ boĭŭ лȣngŭ шi o гȣrъ mape sîntŭ mȣлtŭ maĭ pеле de kît ачелеа kape aŭ ȣn бot skȣrt шi o гȣrъ mikъ. Eatъ kъ esпpesiȣnea kape esistъ întpe noĭ oamenіĭ пentpȣ чеĭ pъĭ шi apџъгошĭ kъ zічетŭ kъ «aŭ o гȣrъ mape.» Eatъ, zikŭ, kъ ачеastъ esпpesiȣne se adeвepeazъ шi лa maĭmȣџe. Eatъ dap, akȣm kъ maĭmȣџa este orлinda omȣлȣĭ шi kъ пȣtemŭ sъ învъџъmŭ mȣлte de лa maĭmȣџe, dakъ nȣ voimŭ sъ învъџъmŭ ȣnȣлŭ de лa aлtȣлŭ.

Komȣnikaџiȣnĭ sчientifiче miчĭ.

Ȣnŭ kokoшŭ kape a komisŭ o sinȣчidepe.

Deȣnъzĭ s'a пȣблikatŭ în Лondonŭ o kapte шtiinџifikъ skpisъ de Lord Dufferin despre o кълъtopie kape a fъkȣtŭ лa Islanda шi Spitџberga; akoлo se aflъ paпoptatŭ шi fanta ȣrmъtoape:

Пе kopaвie, zіче nȣmitȣлŭ voiaџiopŭ, epa шi ȣnŭ kokoшŭ. Лa înчeпȣtŭ, epa елŭ foapte veseлŭ шi kînta dȣпе oвiчеiŭ. Dapŭ kȣ kîtŭ neaпpoпiъmŭ maĭ mȣлtŭ kъtpe nopdŭ шi zілеле de Iȣлie aŭ înчeпȣtŭ sъ fie aшa de mapĭ în kîtŭ noaпtea napkъ a desпъpȣtŭ, kokoшȣлŭ a înчeпȣtŭ sъ fie tpistŭ; kъчĭ nȣmaĭ a пȣtȣtŭ sъ împлineaskъ misiȣnea sa, sъ kînte ka sъ vesteaskъ sosipea zілеĭ; kъчĭ ȣnde nȣ e noaпte, negpeшitŭ kъ kokoшȣлŭ nȣ пoate sъ vesteaskъ sosipea zілеĭ. Totŭ în ачеstŭ timпŭ kîndŭ џinea voiaџiȣлŭ kъtpe nopdŭ, елŭ epa întp'o esчitaџiȣne nepvoasъ foapte pemapkaвiлъ, nȣ pъmînea niчĭ 5 minȣte лiniшtitŭ, пe ȣrmъ nȣ maĭ a пȣtȣtŭ sъ paвde skoatepea лȣĭ din sлȣжбъ, ka vestitopȣлŭ zілеĭ, a kъzȣtŭ întp'o meлankoлie шi meлankoлia a deџenepatŭ întp'ȣnŭ atakŭ de fȣpie; aпoĭ întp'ȣnȣл din asemenea atakȣpĭ, de sineшĭ s'a apȣnkatŭ în mape шi s'a omopîtŭ. Пînъ akȣmŭ oamenіĭ kape epaŭ skoшĭ din sлȣжбъ, n'aŭ imitatŭ esemплȣлŭ ачеstȣĭ kokoшŭ.

Doĭчĭ kȣpioase.

Sîntŭ esemпле, dapŭ papĭ, kъ fete inoчente aŭ nъskȣtŭ koпiĭ kȣ лaпte din џîџеле лopŭ. Adekъ гъsindŭ ȣnŭ koпiлŭ fъpъ mȣmъ, îлŭ aŭ пȣsŭ лa sînȣлŭ лopŭ ka sъ'лŭ înшеале, aпoĭ dȣпе че koпiлȣ a sȣptŭ kît-va timпŭ din ачеstŭ sînŭ гoл, kȣ mipape aŭ vъzȣtŭ kъ vine лaпte. Asemenea fante s'a întîmплat шi kȣ ȣneле femeĭ tpekȣte în vîrstъ (de 50, 60 шi keapŭ 70 de anĭ), лa kape пpodȣkџiȣnea лaпteлȣĭ a înчetatŭ de mȣлtŭ. O întîmплape mȣлtŭ maĭ kȣpioasъ este ачееа kъ ȣnŭ omŭ ȣmблîndŭ пe mape kȣ soџiea sa шi kȣ ȣnŭ koпiлŭ de џîџъ, din nenopoчipea, îĭ a mȣpitŭ soџiea пe dpȣm. Eл, de desesпepape neшtiind че se fakъ kȣ koпiлŭ de џîџъ singȣpŭ în mizлokȣлŭ mъpeĭ, л'a пȣsŭ лa sînȣлŭ sъŭ ka sъ'лŭ înшеале. Dapŭ kȣmŭ epa mipapea лȣĭ de mape kîndŭ a vъzȣtŭ kъ dȣпе че koпiлȣ a sȣptŭ akoлo în maĭ mȣлte pîndȣpĭ, a venitŭ лaпte! Esплikaџiȣnea aчеstopŭ fenomene pape este, kъ esepчiџiȣлŭ ȣnȣĭ opганŭ пpodȣче întp'însȣлŭ o vieaџъ шi o aktivitate neoвiчnȣitъ; kȣ kîtŭ ȣnŭ koпiлŭ sȣџе maĭ mȣлtŭ, kȣ atîtŭ se пpodȣче maĭ лesne шi sъ imмȣлџеште maĭ mȣлtŭ sekpeџiȣnea лaпteлȣĭ în sînȣлŭ femeĭ. Aшa dap istopiea omȣлȣĭ din kopaвie devenitŭ doĭkъ, apatъ kъ natȣpa n'a fъkȣtŭ nimikŭ în zadapŭ, keapŭ miчіле ȣpme de mameле пe kopпȣлŭ въpбatȣлȣĭ despre kape mȣлџĭ se mipŭ: de че sîntŭ?

Înшtiinџape.

Pedakџiȣnea ачеstȣĭ жȣpnaлŭ înkȣnoшtiinџeazъ пe D-ni aвonaџĭ din distpikte kъ d'akȣmŭ în viitopŭ, vopŭ пpimi pегȣлatŭ пe fie-kape sъпtъmînъ ȣnŭ No. *Isis* шi de doъ opĭ пe лȣnъ ȣnŭ No. «*Zeranulŭ*. Administpaџiȣnea ziapȣлȣĭ «*Romanulŭ*»; s'a însъpчinatŭ kȣ ачеastъ esпediџiȣne. D-ni aвonaџĭ vopŭ пpimi nȣmepiле лopŭ, opĭ пpin D-ni пpofesopĭ saŭ D-ni Doktopiĭ a'ĭ distpikteлopŭ ka пînъ akȣmŭ, opĭ d'a dpeptȣ sȣвt adpeseлe лopŭ pesпektive пpin пoшte; kȣm vop voi.

Tinъpitŭ în Tiпorpafiea Koлeџiȣлȣĭ Sf. Saвa.